

17.11.2020

ALUEELLISEN VALMISTELUN JAOSTO

Aika: torstai 21.10.2020 klo 10.00–14.00

Paikka: Skype-kokous, [kokouslinkki](#)

Läsnä:

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, (kokouksen pj)	(X)
Taru Koivisto, johtaja, STM, (I varapj)	(X)
Vuokko Lehtimäki, erityisasiantuntija, STM	(–)
Kirsi Paasovaara, erityisasiantuntija, STM	(–)
Kristiina Mukala, lääkintöneuvos, STM	(–)
Jaska Siikavirta, johtaja, STM	(–)
Ville-Veikko Ahonen, finanssineuvos, yksikön päällikkö, VM	(X)
Tomi Hytönen, budjettineuvos, yksikön päällikkö, VM	(–)
Janne Koivukoski, pelastusneuvos, yksikön päällikkö, SM	(X)
Vesa Jormanainen, johtava asiantuntija, THL	(X)
Eeva Nykänen, johtava asiantuntija, THL	(X)
Päivi Husman, johtaja, Työterveyslaitos	(X)
Tarja Myllärinen, johtaja, Kuntaliitto	(X)
Karri Vainio, erityisasiantuntija, Kuntaliitto	(X)
Aija Tuimala, projektipäällikkö, KT Kuntatyönantajat	(X)
Markku Mäkijärvi, johtajaylilääkäri, HUS	(–)
Marina Erhola, toimitusjohtaja, PHHYKY	(X)
Antti Parpo, muutosjohtaja, Turun kaupunki	(X)
Sanna Mustajoki-Kunnas, perusturvajohtaja, Porin kaup.	(X)
Jaakko Herrala, sote-muutosjohtaja, Pirkanmaan liitto	(X)
Niina Haake, projektipäällikkö, Hämeen liitto	(X)
Ilkka Pirskanen, toimitusjohtaja, Siun Sote	(X)
Jari Saarinen, apulaiskaupunginjohtaja, Kuopion kaup.	(X)
Kirsti Ylitalo-Katajisto, hyvinvointijohtaja, Oulun kaupunki	(X)
Jari Jokela, johtaja Lapin sairaanhoitopiiri	(X)
Juha Jolkkonen, sosiaali- ja terveystoimen toimialajohtaja, Helsinki	(–)
Inga Nyholm, yhteysjohtaja, Helsingin kaupunki	(–)
Taru Kuosmanen, hyvinvointijohtaja, Tampereen kaupunki	(–)
Timo Aronkytö, apulaiskaupunginjohtaja, Vantaan kaup.	(–)
Kati Kallimo, toimialajohtaja, Jyväskylän kaupunki	(X)
Jari Iskanius, rahoitusjohtaja, Lappeenrannan kaupunki	(–)
Anna-Kaisa Pusa, kaupunginjohtaja, Kurikan kaupunki	(–)
Jari Parkkonen, kaupunginjohtaja, Heinolan kaupunki	(–)
Oskari Auvinen, kaupunginjohtaja, Kangasalan kaupunki	(X)
Hannele Mikkanen, kunnanjohtaja, Liperin kunta	(–)
Tiina Heikka, kunnanjohtaja, Lapinjärven kunta	(–)
Olli Riikonen, kunnanjohtaja, Tohmajärven kunta	(X)
Marina Kinnunen, sairaanhoitopiirin johtaja, Vaasan shp	(X)
Mikko Pietilä, johtajaylilääkäri, Varsinais-Suomen shp.	(X)
Jani Pitkänen, pelastuskomentaja, Helsingin kaupungin pelastuslaitos	(X)
Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, Helsingin kaupunki	(X)
Jari Sainio, pelastusjohtaja, Varsinais-Suomen pelastuslaitos	(X)

	Heikki Vähäkuopus, riskienhallintapäällikkö, Turun kaup.	(-)
	Olli-Pekka Ojanen, pelastusjohtaja, Pirkanmaan pelastuslaitos	(X)
	Krista Kurppa, taloussuunnittelija, Tampereen kaupunki	(-)
	Jukka Koponen, pelastusjohtaja, Pohjois-Savon pelastuslaitos	(X)
	Erkki Asikainen, pelastuspäällikkö, Kuopion kaupunki	(-)
	Petteri Helisten, pelastusjohtaja, Oulu-Koillismaan pelastuslaitos	(X)
	Mika Haverinen, pelastuspäällikkö, Oulun kaupunki	(X)
	Antto Korhonen, erityisasiantuntija, VM	(X)
	Antti Kuopila, erityisasiantuntija, STM	(X)
	Pilvi Rantanen, erityisasiantuntija, STM	(X)
	Markus Viitaniemi, projektipäällikkö, SM	(X)
	Krista Björkroth, asiantuntija, STM	(X)
Erikseen kutsuttuna:	Auli Valli-Lintu, hallitusneuvos, STM	(X)
	Ilpo Helismaa, hallitusneuvos, SM	(X)
	Pasi Leppänen, neuvotteleva virkamies, VM	(X)
	Jenni Jaakkola, erityisasiantuntija, VM	(X)
	Terhi Tevameri, sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan koordinaattori, Varsinais-Suomen TE-toimisto	(X)
	Maarit Hiltunen-Toura, erityisasiantuntija, STM	(-)
	Vappu Vienamo, viestinnän asiantuntija, STM	(X)
	Emmi Korkalainen, asiantuntija, STM	(-)
	Maria Nousiainen, projektisihteeri, STM	(-)

Käsitellyt asiat

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Puheenjohtaja Kari Hakari avasi kokouksen klo 10.00. Hyväksyttiin kokouksen asialista ja edellisen kokouksen muistio (liite 1).

2. Ajankohtaiset asiat

Hakari esitteli STM:n ajankohtaisia asioita. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta saatiin paljon lausuntoja ja lausuntoyhteenveto on juuri vii-meisteltävänä. Hakari kuvasi myös prosessin seuraavia vaiheita. Muokattu lakiluonnos on lähetetty arviointineuvostolle arvioitavaksi, jonka jälkeen siihen tehdään arviointineuvoston palautteen perusteella tarvittavat muutokset, käsitellään ministerityöryhmässä ja koostetaan lakiluonnos teknisesti oikeaan muotoon. Joulukuun alussa lakiluonnos on tarkoitus antaa eduskunnalle. Lausuntopalautetta ja sen pohjalta tehtyjä hallituksen peruslinjauksia käsitellään tarkemmin asialistan kohdassa 5. Lisäksi aiheesta järjestetään jaoston kokouksen jälkeen sidosryhmille tarkoitettu webinaari.

Ville-Veikko Ahonen esitteli VM:n ajankohtaisia asioita. Lainvalmistelun rinnalla VM:ssä on vähitellen alettu valmistella toimeenpanoon suunnittelua, jossa keskeistä VM:n osalta on pohtia, mikä tulee olemaan ministeriön rooli ja tuen tarve maakuntien perustamisvaiheessa vai onko vastuu enemmänkin substanssiministeriöillä eli STM:llä ja SM:llä. Myös muutuskustannusten tarkentaminen on käynnissä. Vuoden 2021 hyvinvointialueiden väliaikaistoimielinten rahoituksesta on myös tehty täydentävään budjettiin esitys. Vuoden 2022 rahoitukseen palataan vasta kehysvaiheessa ja lisäksi isot kustannuserät

mm. ICT vaativat vielä jatkovalmistelua. Koronaan liittyvien tukien päätösprosessi on myös valmistelussa - sairaanhoitopiirien tuen osalta osa tukipäätöksistä tehdään marraskuussa ja osa joulukuussa. Lopuksi Ahonen kertoi, että syksyn aikana käynnistetään kuntapolitiikan suuntaviivojen valmistelu, jonka tehtävänä on edistää mm. kuntien tehtävien ja rahoituksen tasapainoa. Työhön osallistetaan mukaan eri kuntatoimijoita. Lisäksi Antto Korhonen vielä täydensi VM:n ajankohtaisia kertomalla aluehallinnon ja monialaisten maakuntien parlamentaarisen selvitystyön tilanteesta, jossa tällä hetkellä keskittään kolmeen vaihtoehtoisen skenaarioon työstämiseen monialaisesta maakunnasta.

Janne Koivukoski esitteli SM:n ajankohtaisia asioita. Pelastustoimen alueellinen valmistelu on aloitettu kokoustamalla pelastusjohtajien kanssa. Kokousten tarkoituksena on alueellisen valmistelun tukeminen ja tiedonvaihto. Vapaaehtoinen alueellinen valmistelu etenee kullakin alueella pelastustoimen johdolla. SM osallistuu myös STM:n, VM:n ja SM:n maakuntaneuvotteluihin. Pelastustoimen edustajat ja SM kuitenkin käyvät yhteisten neuvottelujen lisäksi oman erillisen tarkemman keskustelun kehittämiskohteista. SM on myös avannut alueelliseen valmisteluun liittyen 9.10. kehittämishankkeiden haun, jossa on jaossa n. 5 miljoonaa euroa. Haku päättyy 9.11. ja hankkeet kestävät vuoden. Pelastustoimen ICT:n kehitysrahoille joudutaan mahdollisesti hakemaan lisää aikaa, koska projektit eivät ole käynnistyneet alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Lisäksi Markus Viitaniemi täydensi SM:n ajankohtaisia kertomalla, että valmistelussa on myös pelastustoimen alueellisen valmistelun työsuunnitelma ja tiekartta, joita tehdään yhdessä pelastustoimijoiden kanssa lokakuun loppuun mennessä.

3. Jaoston alatyöryhmärakenne ja verkostot
  - Yhdyspintatyöryhmän toimeksianto ja lähetekeskustelu

Antti Kuopila, STM, esitteli jaoston alatyöryhmärakennetta ja verkostoja (liite 3). Ennen alatyöryhmien perustamista jaoston tulee päättää mm. alatyöryhmien tehtävistä, käsiteltävistä asioista, työryhmien ja jaoston keskinäisestä suhteesta toisiinsa sekä osallistujista. Oleellista on myös keskustella, onko ryhmien vetovastuu ministeriöillä vai alueilla. Alatyöryhmien lisäksi jaostoon kytkeytyy erinäisiä verkostoja. Keskeistä jaoston, alatyöryhmien ja verkostojen kanssa on pyrkiä välttämään päällekkäinen työ. Jaostossa ehdotettiin, että STM lähettäisi alueille alatyöryhmien nimeämispyyntöt halutuilla osaamisprofiileilla. Keskustelussa nostettiin myös esiin mm. tukipalveluiden lisäämistä osaksi hallintoa ja taloutta, ICT:n roolin vahvistamista, pelastustoimen verkostojen lisäämistä kuvioon, verkostojen fokuksen selkeyttämistä (toimeenpanon ohjauksessa vai alueiden välisessä yhteistyössä ja vertaisoppimisessa vai kummassakin).

Kuopila esitteli myös yhdyspintatyön toimeksiantoa (liite ei julkinen). Keskeistä on mm. pohtia, miten varmistetaan riittävän laaja-alainen osaaminen, jotta mahdollisimman monet eri näkökulmat tulisivat huomioitua. Jaostossa tuotiin mm. esiin, että on oleellista hyödyntää jo kehitettyjä toimintamalleja, kuulla integroituneen soten toteuttaneita alueita, huomioida kuntien rooli ja mahdollisesti ottaa mukaan yrittäjäjärjestöjä, nimetä SM:lle edustaja. Lisäksi toimeksiantoon tulisi tarkentaa työryhmän tehtäviä ja sen koordinoivan kansallista kokonaisuutta.

Tauko pidettiin klo 11.30–12.00.

Taru Koivisto toimi puheenjohtajana iltapäivän osuudessa klo 12–14.

4. Lausuntopalaute ja sen pohjalta tehdyt hallituksen peruslinjaukset ja keskustelu

Jaostossa esiteltiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä koskevaa hallituksen esitysluonnosta ja sen pohjalta tehtyjä hallituksen peruslinjauksia (liite 4). Sote-järjestämislakiin kohdistuvia lausuntopalautteita sekä hallituksen linjauksia esitteli Auli Valli-Lintu STM:stä, omaisuusjärjestelyiden ja investointien ohjauksen osalta Pasi Leppänen VM:stä, rahoituksen osalta Jenni Jaakkola ja pelastustoimen osalta Ilpo Helismaa. Lausuntokierroksen keskeiset muutosehdotukset koskivat rahoitusta, ohjausta ja itsehallintoa, järjestämisvastuuta, ostopalveluja ja sopimuksien mitättömyyttä, tehtävien siirtoa kuntien ja muodostettavien hyvinvointialueiden välillä, hyvinvointialueiden yhteistyösopimusta sekä uudistuksen voimaantuloa.

Kokouksessa käytiin laajasti keskustelua mm. korontilanteen ja sen jälkihoidon vaikutusten huomioimisesta kuntien sekä hyvinvointialueiden rahoituslaskelmien jatkovalmistelussa ja päivittämisessä, tarvekertoimien jatkovalmistelusta, investointivaran laskukaavan muuttumisesta, työvoiman hankkimisesta ja ostopalveluista, koskeeko vuokrakausi (3 + 1 vuotta) yksityiseltä vuokrattuja toimitiloja, yhteistyöalueiden muodostamisen tarkentamisesta, muutosrajoittimen säilyttämisessä laissa sekä kunnalliseron leikkauksista.

5. Tiekartan esittely (käsittely siirretty aikataulusyistä kokouksen loppuun)

Antti Kuopila, Antto Korhonen ja Markus Viitaniemi esittelivät lyhyesti tiekartan viimeisintä versiota (liite 5), jossa on huomioitu edellisessä jaoston kokouksessa tulleet muutosehdotukset sekä hyödynnetty alueiden tukea (mm. alueiden omat tiekartat). Toivotaan myös jatkossa, että alueet lähettäisivät omia tiekartan hahmotelmiaan. Kevät 2021 edetään alueilla mahdollisuuksien mukaan vapaaehtoisuuden perusteelta. Valmistautuminen on kuitenkin aloitettava viimeistään lainsäädännön astuessa voimaan. Tiekartan työstäminen jatkuu edelleen.

6. Muut asiat

Antti Kuopila esitteli syksyn 2020 – kevään 2021 kokousaikatauluja. Korontilanteen salliessa kokoukset pidetään Helsingissä, muutoin skypen/teamsin välityksellä.

7. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Seuraava kokous järjestetään 19.11.2020 klo 10.00–14.00 skypella.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.58.